

Najaarsrapportage

2019

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
1. Inleiding	5
Voorwoord	6
Financieel perspectief.....	7
Ontwikkeling eigenvermogenspositie	8
Ontwikkelingen solvabiliteit.....	9
Spelregels budgetoverhevelingen	9
Budgetten uit bestemmingsreserves	9
Septemercirculaire.....	9
Overzicht baten en lasten.....	10
Leeswijzer.....	11
2. Programmaplan	12
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	13
Programma 1 Veiligheid	17
Programma 2 Verkeer en vervoer	18
Programma 3 Economie.....	21
Programma 4 Onderwijs.....	23
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	24
Programma 6 Sociaal domein	27
Programma 7 Volksgezondheid en milieu.....	30
Programma 8 VHROSV	33
Overige onderdelen programmaplan.....	36
VASTSTELLINGSBLAD	40

1. Inleiding

Voorwoord

Voor u ligt de Najaarsrapportage voor 2019. In deze Najaarsrapportage geven we zowel de beleidsmatige als financiële stand van zaken weer. We geven per programma aan wat de stand van zaken is wat betreft het realiseren van de gestelde doelen. Eveneens geven we inzicht in de financiële mutaties per programma, de bijgestelde raming van investeringskredieten en de eventuele doorwerking daarvan naar latere jaren.

Het betreft een tussenstand waarbij wij zien dat de uitvoering van projecten doorschuift naar 2020. Verder zorgen twee dossiers ervoor dat we tot een bedrag van ruim € 1 miljoen aan extra lasten nemen in 2019. Deze dossiers betreffen het op orde brengen door een interne herstructurering van Reestmond en een toename in het verstrekken van uitkeringen als 'openeinde regeling' van de Participatiewet. Daardoor daalt het eerder aan u gerapporteerde negatieve resultaat over 2019 tot € 2,1 miljoen negatief. De eigen vermogens positie daalt verder, wat gevolg heeft voor de solvabiliteit. Het is ook de reden dat wij in overleg met de budgethouders kritisch hebben gekeken naar de budgetoverhevelingen.

Bij de inventarisatie voor deze Najaarsrapportage hebben wij aangegeven terughoudend om te gaan met aanvragen voor nieuw beleid, dan wel eventuele wensen te compenseren door te besparen op andere budgetten. Gezien de geringe aanpassingen voor de ramingen voor 2020 t/m 2023 zijn wij hierin geslaagd. Dat is nodig om zicht te houden op een structureel sluitende meerjaren begroting.

Onze gemeentelijke financiën staan onder druk, net als bij veel andere gemeenten. Daaraan is in de begroting 2020 aandacht gegeven en hebben wij met u gediscussieerd over de effecten daarvan voor de op lange termijn houdbaarheid van de gemeentelijke financiën. Voor 2020 wordt het resultaat gunstig beïnvloedt door de verschuivingen in de uitvoering van investeringsprojecten. Vanaf 2021 lijkt het beter te gaan, mede door de uitkomsten van de septembercirculaire. Alleen zijn die uitkomsten met meer onzekerheden¹ omgeven. Immers, wanneer door de 'stikstofimpasse' of door de Brexit het Rijk minder uitgeeft, dalen de inkomsten uit het gemeentefonds. De gemeente Westerveld krijgt dan minder uitgekeerd. Reden voor ons om het 'scherp aan de wind zeilen' in deze Najaarsrapportage te vertalen in het herijken van een aantal spelregels in het omgaan met budgetbestedingen en budgetoverhevelingen.

¹ Zie ook onze brief over de september circulaire.

Financieel perspectief

Het financieel perspectief kent als uitgangspunt het saldo van de Voorjaarsrapportage 2019. Dat perspectief wordt bijgesteld met de eerder met u gedeelde uitkomsten van de meicirculaire. Omdat de begroting 2020 eerder wordt behandeld dan de Najaarsrapportage 2019, worden de mutaties voor de jaren 2020 t/m 2023 ook als correctie aan het financiële perspectief toegevoegd. Het dan verkregen saldo geeft een tussenstand 2019 en het meerjarensaldo 2020 t/m 2023 zoals dat wordt gepresenteerd in de (concept) begroting 2020. Zie regel A.

Vervolgens worden de ontwikkelingen en mutaties zoals die in deze Najaarsrapportage 2019 per programma zijn verzameld. Zie regel B.

Strutureel kader 2019-2023							
bedragen x € 1000		2019	2020	2021	2022	2023	
Uitkomsten Voorjaarsrapportage 2019		-1.539	-1.288	-1.026	-806	-695	
Uitkomsten meicirculaire 2019		322	982	842	441	532	
Mutaties meerjaren begroting 2020 - 2023		-	1.003	1.086	1.177	1.168	
Saldo meerjarenbegroting 2020-2023		A	-1.218	696	902	812	1.005
<u>Ontwikkelingen op basis budgetformulieren najaarsrapportage</u>							
- autonome ontwikkelingen			-864	148	129	-49	-96
- nieuwe beleidsvoorstellen			-	-	-	-	-
- administratieve correcties			-	-	-	-	-
- overhevelingen			1.046	-1.026	-	-	-
- kapitaallastenschuif			-	450	61	32	31
Subtotaal mutatie ontwikkelingen		B	182	-428	189	-17	-65
Saldo meerjarenraming voor mutatie reserves		C=A+B	-1.036	269	1.091	795	941
Mutatie reserveringen lasten		D	-1.046	-			
Mutatie reserveringen baten		D	-	1.026			
Resultaten meerjarenraming 2020 - 2023		C+D	-2.082	1.295	1.091	795	941

Door de autonome ontwikkelingen daalt het negatieve saldo over 2019 nog verder. Het betreft een uitzetting in 2019 van kosten die niet eerder zijn gebudgetteerd. Onder overhevelingen staan de budgetten 2019 waarvoor wordt gevraagd deze budgetten te mogen besteden in 2020, omdat bestaande activiteiten (waarvoor incidenteel budget² beschikbaar is) nog niet zijn afgesloten en doorlopen naar 2020. Per saldo is het budgetneutraal. Echter is het niet resultaat neutraal. De baten en lasten van de over te hevelen budgetten worden gesaldeerd voor 2019 en 2020 via de overhevelingsreserve. Dat betekent dat hoewel de uitgaven en ontvangsten plaats vinden in 2020, de baten en lasten volledig genomen worden in 2019. De correctie overhevelingsreserve wordt gepresenteerd als mutatie reserveringen baten en lasten. Daardoor komt het resultaat over 2019 alsnog uit op circa € 2,1 miljoen negatief. Zie Resultaten meerjarenraming 2020 – 2023 (regel C + D).

Het te verwachten resultaat over 2019 is op basis van deze rapportage € 864.000 meer negatief dan in de concept begroting voor 2020 is gepresenteerd. De oorzaak daarvan zit in de herstructureren binnen de gemeenschappelijke regeling Reestmond en in het verstrekken van uitkeringen in het kader van de participatiewet. Samen een bedrag van circa € 1.009.000. Zie daarvoor programma 6.

Met deze te verwachten uitkomst over 2019 staat de solvabiliteit verder onder druk. Zie hierna onder 'Ontwikkeling solvabiliteit'.

Door de beoogde maatregelen in de (concept) begroting 2020 blijft er sprake van een gezond structureel meerjaren perspectief en kan worden gewerkt aan een verbetering van de solvabiliteit in de komende jaren.

² Zie toelichting onder spelregels budgetoverhevelingen.

Onderstaand de verzamelde uitkomsten per programma.

Min is baten, is voordeel

Saldo Najaarsrapportage 2019	Meerjarenraming 2020-2023				
	2019	2020	2021	2022	2023
0. Bestuur en ondersteuning	-27.884.489	-28.165.680	-27.948.057	-27.755.947	-28.060.367
1. Veiligheid	1.381.064	1.476.545	1.519.664	1.555.024	1.554.846
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2.701.530	2.972.217	3.138.634	3.200.781	3.235.895
3. Economie	-315.265	-327.754	-711.924	-787.373	-823.709
4. Onderwijs	1.311.201	1.304.559	1.293.690	1.275.109	1.255.965
5. Sport, cultuur en recreatie	4.451.370	4.427.191	3.955.608	3.862.846	3.819.033
6. Sociaal domein	17.521.127	15.732.662	15.356.337	15.460.594	15.608.148
7. Volksgezondheid en milieu	592.038	694.222	716.312	676.283	751.625
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening e	1.277.365	1.617.163	1.588.507	1.717.882	1.717.882
Saldo Najaarsrapportage 2019	1.035.941	-268.874	-1.091.229	-794.801	-940.681
Mutatie overhevelingsreserve	1.045.630	-1.025.630			
Saldo Najaarsrapportage 2019	2.081.571	-1.294.504	-1.091.229	-794.801	-940.681

Duidelijk is dat de budgetoverhevelingen worden gecorrigeerd via de overhevelingsreserve. Daarmee worden de lasten genomen in 2019 en wordt het resultaat in dat jaar meer negatief.

Ontwikkeling eigenvermogenspositie³

In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de ontwikkeling van de algemene reserve positie. De algemene reserve bestaat uit een vrij deel (niet bestemd), het nog te bestemmen resultaat, de reserve weerstandvermogen en de reserve rekeningsaldo.

De reserve rekeningsaldo zal door het te verwachten negatieve rekeningresultaat over 2019 volledig worden uitgeput. We maken dat in onderstaande tabel zichtbaar door de reserve rekening saldo (in 2019) toe te voegen aan de algemene reserve. De resultaten worden gecumuleerd getoond in het nog te bestemmen resultaat. Voor 2019 daalt, conform de nota reserves en voorzieningen het vrije deel van de algemene reserve tot € 540.000 negatief⁴. De reserve weerstandvermogen zal met dat bedrag worden aangesproken. In zijn geheel is er sprake van een positieve algemene reserve positie.

Aanvullend geven wij ook een beeld van de ontwikkeling van de ratio weerstandvermogen⁵. Het laagste punt ligt nu in 2020 met een ratio van 2,10. Daarna herstelt de weerstandscapaciteit door te verwachten positieve resultaten.

Bedragen x € 1.000	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene Reserve	5.184	292	1.542	1.542	1.542	1.542	1.542
Nog te bestemmen resultaat	-	-	-2.082	-787	304	1.099	2.040
Reserve Weerstandvermogen	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Reserve rekening saldo	1.011	1.250	-	-	-	-	-
Totaal algemene reserves	7.795	3.142	1.060	2.355	3.446	4.241	5.182
Incidentele weerstandscapaciteit	6.784	1.892	1.060	2.355	3.446	4.241	5.182
Structurele weerstandcapaciteit	2.397	2.384	2.861	1.754	1.754	1.754	1.754
Beschikbare weerstandcapaciteit	9.181	4.276	3.921	4.109	5.200	5.995	6.936
Benodigde weerstandcapaciteit	1.860	1.695	1.859	1.959	1.959	1.959	1.959
Ratio Weerstandvermogen	4,94	2,52	2,11	2,10	2,65	3,06	3,54

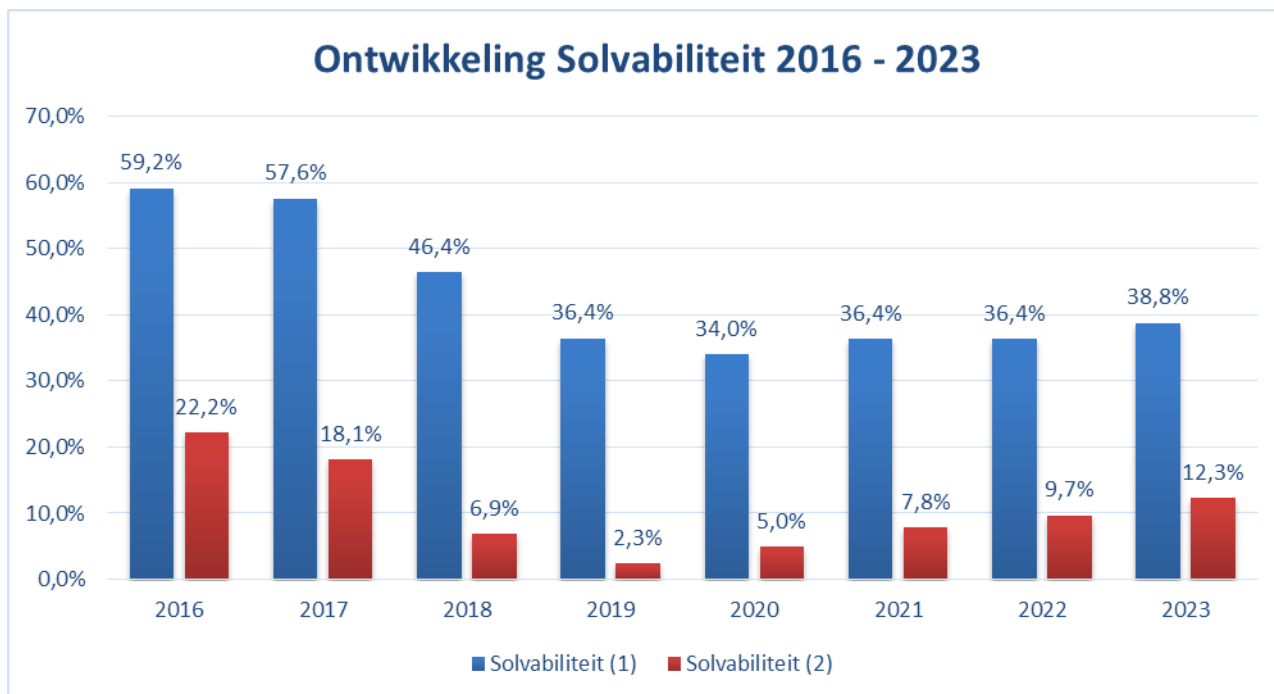
³ Cijfers betreffen de jaarrekening 2018 als basis en gemuteerd met de resultaatontwikkeling in deze najaarsrapportage.

⁴ De som van algemene reserve en nog te bestemmen resultaat: 1.542 – 2.082 = -540.

⁵ Een ratio < 1 betekent technisch gesproken 'failliet'. De gemeente is dan niet in staat om risico's indien deze zich alle tegelijk voordoen op te kunnen vangen.

Ontwikkelingen solvabiliteit

De solvabiliteitsratio (2) blijft voor de jaren 2018 t/m 2022 beneden de gewenste 'norm' van minimaal 10%. De solvabiliteit (1) blijft boven de ondergrens van 30%. In samenhang met de ratio weerstandvermogen >1, heeft de gemeente met deze uitkomsten relatief gezien voorzichtig gesproken gunstige vooruitzichten. Er is geen acuut probleem, maar het vraagt aanzienlijke scherpste in de bestedingen, de beoordeling van wensen, het ontwikkelen van nieuw beleid.

Spelregels budgetoverhevelingen

Bij het opstellen van deze Najaarsrapportage is extra aandacht besteed aan de beschikbaarheid van budgetten en de gevraagde budgetoverhevelingen in relatie tot de beschikbare capaciteit. Volgens het gangbare proces doen budgethouders een voorstel voor de overheveling van budgetten. Dit jaar is er een extra overleg ingelast tussen budgethouders en de verantwoordelijke portefeuille houder. Met als doel de overheveling van budgetten te beperken waardoor het resultaat over 2019 minder negatief beïnvloedt wordt.

Er zijn in het verleden afspraken gemaakt over de wijze wanneer budgetten in aanmerking komen voor overheveling. Zoals: 'alleen incidentele budgetten komen in aanmerking voor een voorstel tot overheveling'. Naar verloop van tijd zijn deze spelregels minder stringent toegepast. Omdat we bij de begroting 2020 hebben geconcludeerd dat we 'scherp aan de wind moeten zeilen' om het doel van houdbare gemeentelijk financiën op de langere termijn in het zicht te kunnen houden willen we de spelregels omtrent budgetoverhevelingen herijken.

In een interactieve sessie zijn de budgetoverhevelingen besproken met in achtneming van deze spelregels. Dat heeft erin geresulteerd over te hevelen budget is teruggebracht.

Budgetten uit bestemmingsreserves

Er zijn budgetten begroot waarvan de lasten worden gedekt uit een bestemmingsreserve of voorzieningen. In al die gevallen waarin de budgetbestedingen in 2019 lager zijn dan gepland (er wordt minder uitgegeven), worden deze budgetten niet overgeheveld naar 2020, maar wordt de werkelijke besteding verwerkt in de bestemmingsreserves of voorzieningen bij de jaarrekening over 2019.

Septembercirculaire

De gepresenteerde cijfers zijn exclusief de uitkomsten van de septembercirculaire. Daarover hebben wij u separaat al voor de begrotingsvergadering per brief geïnformeerd.

Overzicht baten en lasten

Conform de financiële verordening van de gemeente geven wij hierna een overzicht van de baten en lasten.

Bedragen x € 1.000, min is nadeel						
Programma	Realisatie 2018	Raming 2019	Raming 2020	Meerjaren Raming		
				2021	2022	2023
Lasten						
0 Bestuur en ondersteuning	10.967	9.765	9.744	9.573	9.517	9.540
1 Veiligheid	1.319	1.452	1.522	1.549	1.582	1.581
2 Verkeer en vervoer	4.036	4.051	5.296	5.740	4.564	3.925
3 Economie	1.530	1.164	1.524	1.216	1.216	1.218
4 Onderwijs	1.425	1.509	1.502	1.491	1.473	1.453
5 Sport cultuur en recreatie	4.530	4.953	4.766	4.246	4.176	4.084
6 Sociaal domein	20.260	21.216	19.310	18.707	18.814	18.957
7 Volksgezondheid en milieu	5.084	5.951	5.948	5.954	6.269	6.038
8 VHROSV	3.345	4.194	3.910	3.490	3.176	2.913
Subtotaal lasten	52.496	54.256	53.523	51.966	50.787	49.710
Baten						
0 Bestuur en ondersteuning	1.156	822	847	746	647	724
1 Veiligheid	19	71	46	29	26	26
2 Verkeer en vervoer	1.421	1.384	2.324	2.601	1.363	689
3 Economie	7	21	22	23	21	22
4 Onderwijs	173	197	197	197	197	197
5 Sport cultuur en recreatie	155	467	339	291	313	265
6 Sociaal domein	4.437	3.696	3.577	3.350	3.354	3.349
7 Volksgezondheid en milieu	4.757	5.359	5.254	5.238	5.593	5.287
8 VHROSV	2.916	2.951	2.293	1.901	1.458	1.195
Subtotaal baten	15.041	14.968	14.899	14.376	12.972	11.754
Totaal saldo programma's	-37.455	-39.288	-38.624	-37.590	-37.815	-37.956
Onvoorzien	-	20	20	20	20	20
Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten	488	482	549	512	478	473
Baten	34.355	35.939	37.957	38.107	38.217	38.558
Totaal algemene dekkingsmiddelen	33.867	35.457	37.408	37.595	37.739	38.085
Saldo lasten en baten	-3.588	-3.851	-1.236	-15	-96	109
Mutaties in reserves						
Storting in reserves	4.692	5.258	110	43	86	75
Beschikking uit reserves	5.893	7.026	2.640	1.149	975	906
Totaal mutaties in reserves	1.201	1.768	2.530	1.106	889	831
Resultaat	-2.387	-2.083	1.294	1.091	793	940

Leeswijzer

Deze Najaarsrapportage bestaat uit twee onderdelen: de beleidsmatige rapportage en de financiële rapportage. Beide rapportages worden per programma weergegeven.

1. Inleiding

In de inleiding staat het voorwoord van het college, deze leeswijzer en het financiële perspectief.

2. Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit de acht programma's van de gemeente Westerveld gevolgd door een overzicht van personeel en inhuur, ziekte en de investeringen. Per programma wordt eerst de beleidsmatige rapportage weergegeven. Per doel uit de programmabegroting 2019 geven we aan wat de tussenstand tot en met 1 september 2019 is. Daarnaast is er de financiële rapportage. Dit is een actualisatie van de benodigde budgetten voor het uitvoeren van de eerder vastgesteld beleid. Hierbij maken we een onderscheid in:

1. Voorgaande P&C documenten
2. Raadsbesluiten
3. Collegebesluiten
4. Autonome ontwikkelingen
5. Overhevelingen
6. Administratieve wijzigingen
7. Investerings
8. Kapitaallastenschuif

1. Voorgaande P&C documenten

Bij de voorgaande P&C documenten gaat het om de kaderstelling van de Voorjaarsrapportage 2019, de meicirculaire 2019 en de begroting 2020. Hierover heeft de raad besloten en worden opgenomen om het inzicht te vergroten en de aansluiting tussen documenten te bevorderen. Deze bedragen zijn niet toegelicht en worden daarom cursief gedrukt.

2. Raadsbesluiten

De raadsbesluiten omvatten de beslissingen die de raad heeft genomen in de periode tussen de Voorjaarsrapportage 2019 en de Najaarsrapportage 2019 (tot 1 september 2019).

3. Collegebesluiten

Onder de collegebesluiten vallen de beslissingen die in de periode tussen de Voorjaarsrapportage 2019 en de Najaarsrapportage 2019 zijn genomen (tot 1 september 2019).

4. Autonome ontwikkelingen

De autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die onontkoombaar zijn én die betrekking hebben op de taken van de gemeente of het uit te voeren beleid. Dit betekent dat de gemeente dient te anticiperen op de autonome ontwikkelingen die zich voordoen.

5. Overhevelingen

Hierbij gaat het om bedragen waarvan was verwacht dat deze in 2019 besteed zouden worden maar waarvan nu blijkt dat deze pas in 2020 besteed gaan worden.

6. Administratieve wijzigingen

Dit betreft mutaties tussen programma's en/of producten. Dit om de kredietbewaking te bevorderen door betere matching van budget met werkelijke baten en lasten. Ze zijn budgettair neutraal.

7. Investerings

Dit zijn alle mutaties op de investeringen in de jaren 2019 tot en met 2023.

8. Kapitaallastenschuif

Als gevolg van het doorschuiven van investeringen, worden de kapitaallasten later berekend.

Alleen de mutaties die groter zijn dan € 10.000 worden kort toegelicht.

Vaststellingsblad

De Najaarsrapportage wordt afgesloten met het Vaststellingsblad.

2. Programmaplan

Programma 0
Portefeuillehouder

Bestuur en ondersteuning
J.Y.A. de Haas

Taakvelden

1. Bestuur
2. Burgerzaken
3. Beheer overige gebouwen en gronden
4. Ondersteuning organisatie
5. Treasury
6. Belastingen
7. Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
8. Overige baten en lasten

Tussenstand wat willen we bereiken?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Meer betrekken van de samenleving. <i>In 2019 gaan we samen met de samenleving samenlevingsakkoorden opstellen.</i>	Het opstellen van kaders waarbinnen de thema's uitgewerkt kunnen worden. De samenlevingsakkoorden vormen een belangrijke basis voor de strategische visie en de omgevingsvisie.

Stand Najaarsrapportage 2019

De akkoorden worden opgesteld in samenhang met de Strategische Visie en Omgevingsvisie. Het eerste deel van de participatiecampagne Westerveld Natuurlijk is conform planning afgerond. Op 20 locaties hebben wij gesproken met inwoners. Wij hebben 1400 reacties van de inwoners mogen ontvangen. Het tweede deel van de participatiecampagne loopt. Op Stad en Esch is een succesvolle jongeren dag geweest. De tour langs dorpen loopt. Wij verwachten het eerste conceptakkoord conform planning te kunnen opleveren.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Betrekken van jongeren. <i>Vaststellen of er voldoende draagvlak is voor het instellen van een jongerenraad.</i>	Bij één van de samenlevingsakkoorden zal worden besproken hoe jongeren betrokken willen worden.

Stand Najaarsrapportage 2019

In september is een dag voor jongeren georganiseerd op Stad en Esch als inbreng voor de Samenlevingsakkoorden, Strategische Visie en Omgevingsvisie. 200 jongeren hebben meegedacht over de toekomst van Westerveld en het thema Duurzaamheid. Ook zijn de jongerenpanels van WelzijnMensenwerk betrokken bij het samenlevingsakkoorden.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Toekomstbestendige informatievoorziening. <i>In samenhang realiseren van onderdelen uit het dynamische realisatieprogramma.</i>	Uitvoering geven aan een dynamisch meerjarig realisatieprogramma informatievoorziening Westerveld 2020.

Stand Najaarsrapportage 2019

Het programma Westerveld 2020 kent 16 deelprojecten, die allen bijdragen aan het doel. Veel wordt afgerond in 2019. Eenmaal per 6 weken wordt de voortgang besproken (en vastgelegd) met de deelprojectleiders en in het AT worden eenmaal per 6 weken de bijzonderheden besproken. Half oktober evalueren we als regiegroep/deelprojectleiders het eindresultaat: wat is afgerond, wat loopt door in vervolgprogramma Westerveld 2020-2022.

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 0		Bestuur en ondersteuning				
		Meerjarenraming 2020-2023				
		2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
Voorjaarsrapportage 2019		14.610.093	10.809.386	10.497.148	10.401.989	10.442.437
Mutaties Najaarsrapportage		-197.928	-420.180	-383.106	-335.182	-368.582
Najaarsrapportage 2019		14.412.165	10.389.206	10.114.042	10.066.806	10.073.855
Baten						
Voorjaarsrapportage 2019		42.002.532	36.618.770	36.258.497	36.227.433	36.452.823
Mutaties Najaarsrapportage		294.122	1.936.116	1.803.602	1.595.320	1.681.399
Najaarsrapportage 2019		42.296.654	38.554.886	38.062.099	37.822.753	38.134.222
SALDO programma 0		-27.884.489	-28.165.680	-27.948.057	-27.755.947	-28.060.367

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Meicirculaire	-	321.522	-	981.538	-	842.024	-	440.942	-	532.021
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	-494.390	989.578	-355.890	996.578	-336.650	1.189.378	-348.870	1.184.378
Autonome ontwikkelingen										
Verkochte grond brandweer kazerne	-770	-	-770	-	-770	-	-770	-	-770	-
Trajectkosten voorm. school Heidehoek	3.144	-	3.144	-	3.144	-	3.144	-	3.144	-
Vervanging nieuw zaaksysteem	-	-	50.000	-	-	-	-	-	-	-
Externe verbindingen	-	-	31.500	-	-	-	-	-	-	-
Upgrade software	-	-	44.700	-	-	-	-	-	-	-
Latere ingangsdatum SSC-ONS	-	-	-161.250	-	-	-	-	-	-	-
Langer gebruik uitwijk contract	-	-	25.000	-	-	-	-	-	-	-
Web richtlijnen	-	-	10.000	-	-	-	-	-	-	-
Leges burgerzaken	-17.100	-90.000	-17.100	-90.000	-17.100	-90.000	-17.100	-90.000	-17.100	-90.000
WW verplichting eigen risico	40.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dividend BNG	-	72.600	-	55.000	-	55.000	-	55.000	-	55.000
Rente aanpassing vaste leningen	733	-10.000	13.849	-	13.280	-	13.700	-	-7.490	-
Overhevelingen										
Onderzoek effecten uitvoering Wmo (rekenkamer onderzoek)	-10.000	-	10.000	-	-	-	-	-	-	-
Budget werf Havelte	-5.000	-	5.000	-	-	-	-	-	-	-
Dieversluis	-8.535	-	8.535	-	-	-	-	-	-	-
Inhuur t.b.v. ONS	-145.600	-	145.600	-	-	-	-	-	-	-
BGT fase 2	-54.800	-	54.800	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
CAO ambtenaren en ziekteverzuim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitaallaastenschuif										
Kapitaallaastenschuif	-	-	-148.798	-	-25.770	-	2.494	-	2.504	-
Saldo	-197.928	294.122	-420.180	1.936.116	-383.106	1.803.602	-335.182	1.595.320	-368.582	1.681.399

Toelichting:

Verkochte grond brandweer kazerne

Er was nog een bedrag opgenomen voor kosten van een stuk grond dat al verkocht is. Deze kosten kunnen structureel vrij vallen.

Trajectkosten voorm. school Heidehoek

Het traject rondom de verhuur van de voormalige school Heidehoek in Vledderveen heeft langer geduurd dan gepland. Hierdoor moesten een aantal doorlopende kosten nog betaald worden. Deze

waren niet geraamd. Aangezien het een gebouw is dat op termijn verhuurd zal worden, zullen deze kosten structureel in de begroting opgenomen moeten worden.

Vervanging nieuw zaaksysteem

Voor de implementatie van een nieuw zaaksysteem vanwege de beëindiging van het onderhoud op ons huidige zaaksysteem verzoeken wij om aanvullend budget. De leverancier is overgenomen, waardoor we genoodzaakt zijn een nieuw systeem aan te schaffen.

Externe verbindingen

De transitie van de technische infrastructuur naar SSC-ONS is uitgesteld naar 1 april 2019. Daardoor lopen de huidige internet- en GemNet-abonnementen in 2020 nog gewoon door. Onduidelijk is momenteel nog of deze kosten opgenomen worden in de exploitatielasten van SSC-ONS.

Upgrade software

De transitie van de technische infrastructuur naar SSC-ONS is uitgesteld naar 1 april 2019. Daardoor lopen een aantal supportcontracten op software in 2020 nog door. Daarnaast is er in 2019 extra software incl. onderhoud aangeschaft i.v.m. de terugkeer van de IGSD bij de gemeente. In 2019 staat tevens een upgrade gepland voor de applicatie SAS (BI-tool).

Latere ingangsdatum SSC-ONS

De overgang van technisch beheer naar SSC-ONS loopt nog door tot 1 april 2020. Door de latere ingangsdatum valt de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling in het eerste kwartaal voor ICT vrij. Bedrag is gebaseerd op $\frac{1}{4}$ van de jaarlijkse bijdrage. De werkelijkheid kan nog gaan afwijken.

Langer gebruik uitwijkcontract

De transitie van de technische infrastructuur naar SSC-ONS is uitgesteld naar 1 april 2020. Dit betekent dat we het eerste half jaar van 2020 nog gebruik maken van ons huidig uitwijkcontract.

Web-richtlijnen

Door het besluit digitale toegankelijkheid is het vanaf augustus 2020 voor overheden verplicht om te voldoen aan de web-richtlijnen. Het gaat hierbij om een extra taak door het intreden van dit besluit. De website voldoet al voor een groot deel aan de web-richtlijnen. Om volledig aan het besluit te voldoen is het noodzakelijk om over extra onderzoeks- en uitvoeringsmiddelen te beschikken. Daarom wordt er eenmalig budget van € 10.000 aangevraagd.

Leges burgerzaken

Door de verlengde geldigheid van de paspoorten voor volwassenen is er een terugloop te zien in de ontvangen leges voor reisdocumenten.

WW verplichting eigen risico

De gemeente is eigenrisicodragers voor de WW-verplichtingen. Voor 2019 waren geen lasten begroot, maar inmiddels zijn enkele voormalig werknemers werkloos. Als gevolg van het eigen risico komen deze kosten voor rekening van de gemeente.

Dividend BNG

De AVA⁶ van de BNG heeft over 2018 besloten de dividenduitkering te verhogen van 37,5% naar 50%. Een stijging van 33%. In voorgaande jaren is ook meer ontvangen, waardoor een verhoging van de dividend inkomsten gerechtvaardigd zijn.

Rente aanpassing vaste leningen

Rente berekening geactualiseerd voor het huidige pakket aangetrokken langlopende geldleningen.

Onderzoek effecten uitvoering Wmo en budget rekenkamer

Na overleg met het presidium is besloten het onderzoek naar de effecten van de uitvoering van de WMO te verspreiden over de jaren 2019 en 2020. In het najaar 2019 zal pas de opdracht worden geformuleerd.

⁶ Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Budget werf Havelte

Bedrag doorschuiven naar 2020. Er is wel begonnen met de werkzaamheden, maar naar verwachting zullen de kosten pas in 2020 gemaakt worden.

Dieversluis

De onderzoeken naar de ontwikkeling bij Dieversluis lopen nog door naar volgend jaar. Wij verzoeken u hierbij het bedrag over te hevelen, zodat we in 2020 hier verder mee kunnen gaan.

Inhuur t.b.v. ONS

Het realiseren van de overgang naar het SSC-ONS loopt door tot 1 april 202. Er is later gestart. En daarnaast is er een bewuste keuze gemaakt om de overgang van de personeels- en salarisadministratie per 1 januari 2020 te realiseren en de overgang van het technisch beheer uit te stellen, omdat eerste een aantal technische zaken⁷ aan de zijde van de gemeente Westerveld in te vullen voordat er gewerkt kan worden aan de overgang naar SSC-ONS. Het risico om vast te houden aan een overgang van technisch beheer per 1 januari was gezien de stapeling van projecten een te groot risico om te nemen. Het totale project blijft binnen het oorspronkelijk begrote budget, maar er is sprake van ureninzet in 2019 en 2020 (tot 1 april).

BGT fase 2

De werkzaamheden voor de BGT⁸ fase 2 lopen nog door in 2020.

CAO ambtenaren en hoger ziekteverzuim

Medio 2019 zijn de vakbonden, de VNG en de gemeenten een nieuwe CAO overeengekomen voor de gemeenteamttenaren. Voor deze nieuwe CAO was al een stelpost opgenomen in de begroting, deze wordt nu toegekend aan de daarvoor bestemde budgetten. Nadere toelichting is te lezen in 'Overige onderdelen programmaplan'.

Kapitaallastenschuif

Voor de overheveling van investeringen en de effecten daarvan op de kapitaallasten wordt verwezen naar de bijlagen 4. De kapitaallasten van de nieuwe en gewijzigde investeringen zoals opgenomen in bijlage 2 zijn meegenomen in de kapitaallastenschuif.

⁷ Nieuwe werkplekken combinatie met Windows10 omgeving. Eind september 2019 is dit gerealiseerd.

⁸ BGT is Basiskaart Grootschalige Topografie.

Programma 1	Veiligheid
Portefeuillehouder	H. Jager

Taakvelden

1. Crisisbeheersing en Brandweer
2. Openbare orde en Veiligheid

Tussenstand wat willen we bereiken?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Het tegengaan van overlast in Westerveld. <i>Afname van de beleidsindicatoren.</i>	In het project Vitale Vakantieparken 2018-2022 is veiligheid een onderdeel (zie programma 3).
Stand Najaarsrapportage 2019	
Er is een inventarisatie gemaakt van veiligheidseisen op de vakantie- en recreatieparken binnen Westerveld, daarbij zijn ook de verbetermogelijkheden in kaart gebracht.	
Met samenwerkende partners zoals het RIEC ⁹ is gestart met het in kaart brengen van de stand van zaken m.b.t. veiligheid	

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 1		Veiligheid				
		Meerjarenraming 2020-2023				
		2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
Voorjaarsrapportage 2019		1.451.852	1.418.522	1.445.256	1.477.701	1.477.523
Mutaties Najaarsrapportage		-	103.562	103.800	103.800	103.800
Najaarsrapportage 2019		1.451.852	1.522.084	1.549.056	1.581.501	1.581.323
Baten						
Voorjaarsrapportage 2019		70.788	45.539	29.392	26.477	26.477
Mutaties Najaarsrapportage		-	-	-	-	-
Najaarsrapportage 2019		70.788	45.539	29.392	26.477	26.477
SALDO programma 1		1.381.064	1.476.545	1.519.664	1.555.024	1.554.846

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	103.562	-	103.800	-	103.800	-	103.800	-
Saldo	-	-	103.562	-	103.800	-	103.800	-	103.800	-

Toelichting:

⁹ Regionaal Interventie Expertise Centrum

Programma 2
Portefeuillehouder

Verkeer en vervoer
H. Doeven

Taakvelden

1. Verkeer en vervoer
2. Parkeren
3. Recreatieve Havens
4. Economische Havens en waterwegen
5. Openbaar vervoer

Tussenstand wat willen we bereiken?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Samen met de inwoners en andere stakeholders een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte realiseren. <i>We hebben de hiernaast genoemde plannen opgestart en/of gerealiseerd.</i>	Herinrichting openbare ruimte: - Ruimtelijk Actieplan Havelte - Heuvelenweg Dwingeloo - Herinrichting Diever (inclusief omgeving Dingspilhuus en Stad en Esch) - Herinrichting Zuidenweg en Oude Hoogeveensedijk in Lhee
Stand Najaarsrapportage 2019	
Ruimtelijk actieplan Havelte loopt en deelproject drie, herinrichting Beukenlaan, Hofweg, Molenkampweg en Kortemolenstraat is eind 2019 gereed. In het laatste kwartaal wordt de voorbereiding van deelproject vier, Havelter Schapendrift en Meidoornlaan, opgestart. De uitvoering Heuvelenweg Dwingeloo en omgeving start begin november 2019 en zal in 2020 worden afgerond. Herinrichting Diever is in uitvoering en loopt volgens planning. De uitvoering van herinrichting Zuidenweg en Oude Hoogeveensedijk in Lhee start dit jaar en wordt in 2020 afgerond.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Optimaliseren bereikbaarheid, verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming. <i>Het aantal klachten / meldingen ten aanzien van verkeersaangelegenheden en het aantal verkeersslachtoffers is afgenomen.</i>	Vaststellen en uitvoeren van het nieuwe GVVP inclusief een brede visie op fietsen in Westerveld.
Stand Najaarsrapportage 2019	
Het proces om te komen tot een nieuw GVVP is gestart. De inventarisatie- en evaluatiefase is afgerond daarbij heeft participatie van betrokkenen plaats gevonden. Binnenkort zullen de speerpunten, waaronder het thema fietsen, nader uitgewerkt worden als onderdeel van het GVVP. De vaststelling en uitvoering vanaf het eerste kwartaal 2020.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Inzicht krijgen in de openbaarheid, eigendomssituatie en onderhoudsplicht van de wegen buiten de bebouwde kom. <i>Door de Provincie goedgekeurde wegenlegger.</i>	Actualiseren en digitaliseren van de wegenlegger.
Stand Najaarsrapportage 2019	
Het proces loopt. Naast de basis inventarisatie kunnen belanghebbenden input leveren.	

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 2		Verkeer en vervoer				
		Meerjarenraming 2020-2023				
		2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
Voorjaarsrapportage 2019		4.077.578	3.650.352	4.123.252	4.447.392	4.093.458
Mutaties Najaarsrapportage		7.755	1.646.216	1.616.839	116.576	-168.323
Najaarsrapportage 2019		4.085.333	5.296.568	5.740.091	4.563.968	3.925.135
Baten						
Voorjaarsrapportage 2019		1.383.803	796.803	1.330.803	1.577.803	1.173.803
Mutaties Najaarsrapportage		-	1.527.548	1.270.654	-214.616	-484.563
Najaarsrapportage 2019		1.383.803	2.324.351	2.601.457	1.363.187	689.240
SALDO programma 2		2.701.530	2.972.217	3.138.634	3.200.781	3.235.895

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	1.908.848	1.527.548	1.651.954	1.270.654	150.934	-214.616	-134.693	-484.563
Autonome ontwikkelingen										
Opstellen uitvoeringsplan BrinQ	20.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kosten langlopend juridisch	15.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bebording t.b.v. evenementen	7.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overhevelingen										
Realisatie GVVP	-24.500	-	24.500	-	-	-	-	-	-	-
Actualisatie wegenlegger	-9.745	-	9.745	-	-	-	-	-	-	-
Kapitaallastenschuif										
Kapitaallastenschuif	-	-	-296.877	-	-35.115	-	-34.358	-	-33.630	-
Saldo	7.755	-	1.646.216	1.527.548	1.616.839	1.270.654	116.576	-214.616	-168.323	-484.563

Toelichting:

Opstellen uitvoeringsplan BrinQ

Bij het vaststellen van de Visie BrinQ is tevens besloten om opdracht te geven voor het opstellen van een uitvoeringsplan. In het raadsvoorstel is wel inzichtelijk gemaakt wat hiervoor de kosten zijn, maar is dit niet als beslispunt opgevoerd. Hierdoor is het bedrag niet beschikbaar gesteld. Het uitvoeringsplan zal nog in 2019 worden opgesteld en in januari 2020 aan het college worden voorgelegd.

Kosten langlopend juridisch traject

Voor een langlopend bezwarentraject (toegankelijkheid gemotoriseerd verkeer in Diever) is externe juridische ondersteuning ingeschakeld. Hier was geen budget voor beschikbaar. Wij verzoeken u om dit

beschikbaar te stellen. Wij verwachten dat de totale kosten, inclusief het traject bij de Raad van State, totaal € 15.000 zullen zijn.

Bebording t.b.v. evenementen

Onder andere vanwege een toenemend aantal evenementen in de gemeente was incidenteel extra bebording en materiaal benodigd voor verkeersomleidingen en wegafzettingen.

Onderhoud civiele kunstwerken

De uitvoering van het onderhoud civiele kunstwerken start in het najaar van 2019 en loopt door in 2020. Daarom verzoeken wij u om het bedrag over te hevelen.

Realisatie GVVP

Voor het realiseren van het GVVP is een budget beschikbaar gesteld van € 45.000. Definitieve oplevering en vaststelling wordt voorzien voor het 1e kwartaal van 2020. Wij verzoeken u daarom om een bedrag van € 24.500 over te hevelen naar 2020.

Actualisatie wegenlegger

In 2019 is gestart met de actualisatie van de wegenlegger. Dit proces loopt voor een deel door naar 2020. Wij verzoeken hierbij het bedrag over te hevelen naar 2020.

Kapitaallastenschuif

Voor de overheveling van investeringen en de effecten daarvan op de kapitaallasten wordt verwezen naar de bijlagen 4. De kapitaallasten van de nieuwe en gewijzigde investeringen zoals opgenomen in bijlage 2 zijn meegenomen in de kapitaallastenschuif.

Programma 3
Portefeuillehouder

Economie
J.Y.A. de Haas

Taakvelden

1. Economische ontwikkeling
2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3. Bedrijfsloket en regelingen
4. Economische promotie

Tussenstand wat willen we bereiken?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Het versterken van de lokale economie. <i>Stijging van de beleidsindicatoren functievermenging en vestigingen van bedrijven ten opzichte van 2018.</i>	Het instellen van een door de raad geïnitieerde werkgroep die voortborduurt op de Denktank Lokale Economie. Uitvoering geven aan het programma communicatie en productontwikkeling vrijetijdseconomie. Evaluatie van het bestaande ondernemersfonds.

Stand Najaarsrapportage 2019

De organisatie heeft de uitkomsten van de Denktank Lokale Economie opgenomen in het proces van de samenlevingsakkoorden.
Er wordt volop uitvoering gegeven aan het programma communicatie en productontwikkeling vrijetijdseconomie. Daarbij dienen ondernemers of stichtingen aanvragen in en stelt de gemeente budgetten ter beschikking.
Het rapport evaluatie ondernemersfonds is afgerond en wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Lokale innovatieve initiatieven op het gebied van lokale werkgelegenheid ondersteunen. <i>Tenminste twee initiatieven ondersteunen.</i>	Het opstellen van uitvoeringsregels voor innovatieve initiatieven. Bekendheid geven aan de mogelijkheid om (financiële) ondersteuning te krijgen bij innovatieve initiatieven. Op basis van de uitvoeringsregels subsidies verlenen vanuit de bestemmingsreserve voor innovatieve initiatieven.

Stand Najaarsrapportage 2019

Het opstellen en bekendheid geven aan uitvoeringsregels bevindt zich in de onderzoeksfase.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Kwaliteitsverbetering van de vakantieparken. <i>Uiterlijk in 2024 minimaal 5 van de 11 rode vakantieparken saneren of transformeren en 3 groene parken laten excelleren.</i>	Uitvoering geven aan het convenant Aanpak Vitale Vakantieparken Drenthe 2018 – 2024. Uitvoering geven aan het gemeentelijk plan dat aansluit op de Drentse aanpak.

Stand Najaarsrapportage 2019

We zijn met twee transformatieprocessen bezig en twee excellentieprogramma's. Alle bevinden zich in de start fase in samenwerking met de provinciale taskforce.

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 3		Economie				
		Meerjarenraming 2020-2023				
		2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
Voorjaarsrapportage 2019		1.315.735	1.378.623	1.209.330	1.208.527	1.211.108
Mutaties Najaarsrapportage		-120.000	179.251	41.100	41.100	41.100
Najaarsrapportage 2019		1.195.735	1.557.874	1.250.430	1.249.627	1.252.208
Baten						
Voorjaarsrapportage 2019		1.511.000	1.512.228	1.512.654	1.511.000	1.511.767
Mutaties Najaarsrapportage		-	373.400	449.700	526.000	564.150
Najaarsrapportage 2019		1.511.000	1.885.628	1.962.354	2.037.000	2.075.917
SALDO programma 3		-315.265	-327.754	-711.924	-787.373	-823.709

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	61.100	373.400	41.100	449.700	41.100	526.000	41.100	564.150
Overhevelingen										
St. Holtinger Schaapskudde	-60.000	-	60.000	-	-	-	-	-	-	-
Afronden projecten in 2020	-60.000	-	60.000	-	-	-	-	-	-	-
Kapitaallastenschuif										
Kapitaallastenschuif	-	-	-1.849	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	-120.000	-	179.251	373.400	41.100	449.700	41.100	526.000	41.100	564.150

Toelichting:

St. Holtinger Schaapskudde

Gezien de ontwikkelingen, tussen Stichting Holtinger Schaapskudde en Staatsbosbeheer, is het nog onzeker of het budget dit jaar wordt uitgegeven. Wij verzoeken u het bedrag overhevelen naar 2020, omdat de onderhandelingen nog lopen.

Afronden projecten in 2020

Deze post is inclusief het budget voor, inhuur sociaal maatschappelijk, ondernemerschap en het Vrijtijdsprogramma. De uitvoering loopt tot 2020 en pas in 2020 zal de financiële afwikkeling plaatsvinden. Het is belangrijk hierop te anticiperen en het budget over te hevelen naar 2020.

Kapitaallastenschuif

Voor de overheveling van investeringen en de effecten daarvan op de kapitaallasten wordt verwezen naar de bijlagen 4. De kapitaallasten van de nieuwe en gewijzigde investeringen zoals opgenomen in bijlage 2 zijn meegenomen in de kapitaallastenschuif.

**Programma 4
Portefeuillehouder**

**Onderwijs
H. Doeven**

Taakvelden

1. Openbaar basisonderwijs
2. Onderwijshuisvesting
3. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Tussenstand wat willen we bereiken?

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 4

Onderwijs

	Meerjarenraming 2020-2023				
	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten					
Voorjaarsrapportage 2019	1.532.707	1.496.465	1.485.596	1.467.015	1.447.871
Mutaties Najaarsrapportage	-24.000	5.600	5.600	5.600	5.600
Najaarsrapportage 2019	1.508.707	1.502.065	1.491.196	1.472.615	1.453.471
Baten					
Voorjaarsrapportage 2019	185.154	185.154	185.154	185.154	185.154
Mutaties Najaarsrapportage	12.352	12.352	12.352	12.352	12.352
Najaarsrapportage 2019	197.506	197.506	197.506	197.506	197.506
SALDO programma 4	1.311.201	1.304.559	1.293.690	1.275.109	1.255.965

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	5.600	-	5.600	-	5.600	-	5.600	-
Autonome ontwikkelingen										
Bijdrage kinderopvang Rijk	-24.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rijksbudget OAB VVE	-	12.352	-	12.352	-	12.352	-	12.352	-	12.352
Saldo	-24.000	12.352	5.600	12.352	5.600	12.352	5.600	12.352	5.600	12.352

Toelichting:

Bijdrage kinderopvang Rijk

Er is dit jaar minder subsidie voor alleen peuteropvang nodig, omdat het Rijk (Belastingdienst) de bijdrage heeft "overgenomen" voor ouders die in aanmerking komen voor toeslag kinderopvang. De rest kan vrijvallen voor dit jaar

Rijksbudget OAB VVE

Het Rijksbudget voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is verhoogd. De wettelijke uren voor- en vroegschoolse educatie (VVE) worden uitgebreid van 12 naar 16 uur per week.

**Programma 5
Portefeuillehouder**

**Sport, cultuur en recreatie
H. Doeven en J.Y.A. de Haas**

Taakvelden

1. Sportbeleid en activering
2. Sportaccommodaties
3. Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
4. Musea
5. Cultureel erfgoed
6. Media
7. Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Tussenstand wat willen we bereiken?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Sport en bewegen toegankelijker te maken voor kwetsbare doelgroepen. <i>Afname van het percentage niet sporters.</i>	Het continueren van preventieprogramma's. Het doorontwikkelen van de vier lokale werkgroepen (Westerveld beweegt) onder begeleiding van de beweegcoaches met specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen zoals senioren.
Stand Najaarsrapportage 2019	
De preventieprogramma's zijn uitgevoerd. De lokale werkgroepen hebben met ondersteuning van de beweegcoaches veel activiteiten uitgevoerd. Met extra aandacht voor senioren, zoals valpreventie. We werken mee aan het nationale programma aan de slag met preventie. Binnen het onderzoek van de GGD is er een afname geconstateerd van het aantal niet sporters.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Duurzaam herstel van gemeentelijke monumenten. <i>Toename van het aantal herstelde monumenten in Westerveld.</i>	In samenwerking met betrokken eigenaren uitvoering geven aan de uitkomsten van het Dumo ¹⁰ -onderzoek.
Stand Najaarsrapportage 2019	
Voltooid. De subsidieregeling is per 1 mei afgesloten. Er zijn twaalf subsidieverzoeken gehonoreerd.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Beter kwaliteitsniveau van openbaar groen en speelplaatsen. <i>Het aantal klachten over het onderhoud van openbaar groen en speelplaatsen neemt af ten opzichte van 2018.</i>	Gezamenlijk met inwoners een actualisatie van het beheerplan op basis van de BrinQ-visie opstellen.
Stand Najaarsrapportage 2019	
De raad heeft besloten tot een bezuiniging op het aantal speelplaatsen en speelvoorzieningen. De afgekeurde speeltoestellen zijn inmiddels verwijderd. Er wordt een plan van aanpak (Knoppenvoorstel BrinQ) opgesteld om uitvoering te kunnen geven aan het raadsbesluit.	

¹⁰ DUMO is Duurzaamheid Monumentenzorg

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 5

Sport, cultuur en recreatie

	Meerjarenraming 2020-2023				
	2019	2020	2021	2022	2023
Lasten					
Voorjaarsrapportage 2019	4.891.885	4.443.626	4.004.006	3.933.841	3.866.688
Mutaties Najaarsrapportage	26.400	322.350	241.850	241.850	216.850
Najaarsrapportage 2019	4.918.285	4.765.976	4.245.856	4.175.691	4.083.538
Baten					
Voorjaarsrapportage 2019	481.315	353.185	304.648	327.245	278.905
Mutaties Najaarsrapportage	-14.400	-14.400	-14.400	-14.400	-14.400
Najaarsrapportage 2019	466.915	338.785	290.248	312.845	264.505
SALDO programma 5	4.451.370	4.427.191	3.955.608	3.862.846	3.819.033

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	220.000	-	195.000	-	195.000	-	170.000	-
Autonome ontwikkelingen										
Onderhoud haag De Mussels	-	-	8.750	-	8.750	-	8.750	-	8.750	-
Sportmaterialen	8.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inzet extra AU beweegcoaches	38.100	-	38.100	-	38.100	-	38.100	-	38.100	-
Pacht en leges bosbezit	-	-14.400	-	-14.400	-	-14.400	-	-14.400	-	-14.400
Overhevelingen										
Budget Erfgoed	-57.700	-	57.700	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Herverdeling subsidiebudget sport	38.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitaallastenschuif										
Kapitaallastenschuif	-	-	-2.200	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	26.400	-14.400	322.350	-14.400	241.850	-14.400	241.850	-14.400	216.850	-14.400

Toelichting:

Onderhoud haag De Mussels

Bij de aanleg van het fietspad De Vennen-De Mussels is voor de veiligheid van de fietsers langs het gehele traject een haag gerealiseerd. De aanleg kosten zijn uiteraard uit het daarvoor bestemde krediet betaald. Voor het reguliere onderhoud is binnen de bestaande middelen geen budget beschikbaar. De post onderhoud onder "Plantsoenen en openbaar groen" moet derhalve structureel worden verhoogd met € 8.750.

Sportmaterialen

Binnen de budgetten van sport is gezocht naar extra budget ter dekking van de incidentele verhoging van het budget betreffende aanschaf van gymtoestellen en sportmaterialen. Op basis van de veiligheidsrapporten dienen in enkele binnensportaccommodaties dure toestellen te worden vervangen (o.a. rolreinstallatie, touwladderinstallatie). Ondanks de overheveling van € 8.000 binnen de sportbudgetten, is nog een incidentele verhoging nodig van € 8.000.

Inzet extra AU¹¹ beweegcoaches

Via de algemene uitkering hebben we van het Rijk extra financiering voor de beweegcoaches ontvangen, we willen deze middelen graag inzetten als dekking voor kosten van de beweegcoaches.

¹¹ AU is Algemene Uitkering gemeentefonds.

Pacht en leges bosbezit

In het verleden werd er voor een aantal percelen bos pacht ontvangen. Inmiddels is deze pacht komen te vervallen of zijn de percelen verkocht. Daarnaast is er € 17.000 geraamd voor de leges op kapvergunningen. Dit jaar worden geen grote aanvragen verwacht en vanaf volgend jaar is een groot deel van het kappen vergunningvrij. Hierdoor zal er € 14.000 minder aan inkomsten binnen komen vanaf 2019.

Budget Erfgoed

Deze post is inclusief het jaarlijkse budget voor het Kolonieplan met onderdeel 'Hart van Frederiksoord'. De planvorming is uitgesteld maar wordt naar verwachting in 2020 weer opgepakt. Nu het ICOMOS advies bekend is, wordt door het programmteam in kaart gebracht welke aanpassingen het dossier nodig heeft. Op dit moment zijn de meerkosten van de revisie nog niet inzichtelijk. Het is belangrijk hierop financieel te anticiperen en het budget over te hevelen naar 2020.

Herverdeling subsidiebudget Sport

Bij de najaarsrapportage 2018 zijn een aantal subsidiebudgetten herverdeeld. Hierbij is ten onrechte een deel van het budget toegewezen aan algemene voorzieningen WMO, deze mutatie wordt hierbij gecorrigeerd.

Kapitaallastenschuif

Voor de overheveling van investeringen en de effecten daarvan op de kapitaallasten wordt verwezen naar de bijlagen 4. De kapitaallasten van de nieuwe en gewijzigde investeringen zoals opgenomen in bijlage 2 zijn meegenomen in de kapitaallastenschuif.

Programma 6
Portefeuillehouder

Sociaal domein
J.Y.A. de Haas en H. Doeve

Taakvelden

1. Samenkracht en burgerparticipatie
2. Wijkteams
3. Inkomensregelingen
4. Begeleide participatie
5. Arbeidsparticipatie
6. Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
71. Maatwerkdienstverlening 18+
72. Maatwerkdienstverlening 18-
81. Geëscaleerde zorg 18+
82. Geëscaleerde zorg 18-

Tussenstand wat willen we bereiken?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Verbeteren van armoedepreventie. <i>Afname van het aantal inwoners van de gemeente Westerveld dat in armoede leeft.</i>	Het versterken van het kernteam armoedepreventie met een armoederegisseur. Het organiseren van de 'Week van het Geld'.
Stand Najaarsrapportage 2019	
Er is geen armoederegisseur toegevoegd aan het kernteam, maar in plaats daarvan is gekozen voor een ervaringsdeskundige. Daarnaast heeft het kernteam verschillende acties uitgevoerd, zoals inloopsprekuren GKB ¹² en ervaringsdeskundige, uitgave zorgkrant, pilot 'VoorzieningenWijzer' in samenwerking met Actium. Het aantal toekenningen Sportfonds Jeugd en Nationaal Fonds Kinderhulp is toegenomen. Er is gestart met de voorbereidingen voor de 'Week van het Geld' in 2020.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Sociale cohesie versterken door het stimuleren van innovatieve maatschappelijke initiatieven. <i>Toename van het aantal aanvragen, toekenningen en besteding van het budget voor maatschappelijke initiatieven.</i>	Een publiciteitscampagne voor de stimulering van maatschappelijke initiatieven. De aanvraagprocedure en behandeling voor maatschappelijke initiatieven verder vereenvoudigen. De maatschappelijke initiatieven zullen ook onderdeel worden van de samenlevingsakkoorden.
Stand Najaarsrapportage 2019	
Er zijn dusdanige maatschappelijke initiatieven aangevraagd waardoor het beschikbare budget dreigde te worden overschreden. Daardoor zijn keuzes gemaakt binnen het beschikbare budget. Er zijn zes maatschappelijke initiatieven toegekend. Daarnaast is een nieuwe uitvoeringsregeling maatschappelijke initiatieven opgesteld ter vereenvoudiging van de aanvraagprocedure. Naar aanleiding daarvan is er opnieuw publicitaire aandacht geweest. Ieder maatschappelijk initiatief is in feite een samenlevingsakkoord in het klein. Ze worden daarom geen onderdeel van de afzonderlijke samenlevingsakkoorden.	

¹² Gemeentelijke Kredietbank

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Integrale toegang op het gebied van het Sociaal domein. <i>De taken van de IGSD zijn uiterlijk 1-1-2020 geïmplementeerd in de gemeentelijke organisatie van Westerveld.</i>	Uitvoering geven aan de implementatie van een integrale toegang.
Stand Najaarsrapportage 2019	
De integratie verloopt volgens plan.	

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 6		Sociaal domein				
		Meerjarenraming 2020-2023				
		2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
Voorjaarsrapportage 2019		20.858.947	19.298.187	19.329.300	19.317.992	19.318.781
Mutaties Najaarsrapportage		357.350	10.990	-622.646	-503.760	-362.104
Najaarsrapportage 2019		21.216.297	19.309.177	18.706.654	18.814.232	18.956.677
Baten						
Voorjaarsrapportage 2019		3.655.570	3.576.515	3.350.317	3.353.638	3.348.529
Mutaties Najaarsrapportage		39.600	-	-	-	-
Najaarsrapportage 2019		3.695.170	3.576.515	3.350.317	3.353.638	3.348.529
SALDO programma 6		17.521.127	15.732.662	15.356.337	15.460.594	15.608.148

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	-394.760	-	-487.646	-	-509.760	-	-436.104	-
Autonome ontwikkelingen										
Extra kosten IGSD 2019	443.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reestmond herinrichtingsplan	566.000	-	-177.000	-	-135.000	-	6.000	-	74.000	-
BA: nog geen extra inzet handhaving	-50.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administratieve correcties										
Herverdeling subsidiebudget sport	-38.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overhevelingen										
Project integrale toegang	-350.000	-	350.000	-	-	-	-	-	-	-
Budget culturele activiteiten	-68.150	39.600	107.750	-	-	-	-	-	-	-
Eenzaamheid	-145.000	-	125.000	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	357.350	39.600	10.990	-	-622.646	-	-503.760	-	-362.104	-

Toelichting:

Extra kosten IGSD 2019

DB IGSD heeft de destijds voorgestelde begrotingswijziging niet overgenomen. Afwijkingen in de budgetten worden gemeld in de kwartaalrapportages. De meerkosten worden veroorzaakt doordat het programma 'verstrekken van uitkeringen' een openeinde regeling is.

Reestmond herinrichtingsplan

Het bedrag voor 2019 moet aangepast worden zoals eerder is gepresenteerd in de herziene begroting 2019. Belangrijkste reden is dat de kosten voor het indienstnemen van de oud-wachtlijsters (tijdelijke dienstverbanders) per 2018 niet meegenomen was in 2019. Per 2020 is dat alsnog verwerkt.

BA¹³: nog geen extra inzet hndhaving milieu

Bij het bestuursakkoord is geld toegekend voor extra handhaving op milieu. Voor 2019 wordt voorzien dat de beschikbare middelen voor extra handhaving nog niet worden ingezet.

Project integrale toegang

Voor het project integrale toegang is een budget beschikbaar per 1 januari 2019 van € 607.000. Aangezien sommige kosten nog doorlopen naar 2020 wordt verzocht om hiervan € 350.000 over te hevelen naar 2020. Het is mogelijk dat er in 2019 toch nog hogere uitgaven komen, deze worden dan verrekend met 2020.

Budget culturele activiteiten

We verzoeken u om een deel van het budget voor initiatieven en de culturele subsidies over te hevelen naar 2020, omdat dit budget bedoeld is voor initiatieven en uitgaven die in 2020 gaan plaats vinden. Daarnaast hebben we subsidiegelden vanuit de provincie ontvangen, waaronder een bijdrage voor 75 jaar Vrijheid Gemeente Westerveld, die ook pas in 2020 uitgegeven worden.

Eenzaamheid

Voor het plan van aanpak eenzaamheid is € 150.000 beschikbaar gesteld. Doordat we in 2019 vooral bezig zijn met planvorming is de verwachting dat het grootste deel van het budget in 2020 besteed wordt. In het raadsvoorstel zegt dat de middelen ingezet worden in 2019 en 2020. Het deel onvoorzien € 20.000 kan vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

¹³ BA is Bestuursakkoord.

Programma 7
Portefeuillehouder

Volksgezondheid en milieu
H. Doeven en J.Y.A. de Haas

Taakvelden

1. Volksgezondheid
2. Riolering
3. Afval
4. Milieubeheer
5. Begraafplaatsen

Tussenstand wat willen we bereiken?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Mogelijke risico's betreffende gezondheid, milieu en natuur zoveel mogelijk voorkomen. <i>Er zijn afspraken gemaakt met lelietelers en inwoners.</i>	In de zomer van 2019 of zoveel eerder als mogelijk, tot afspraken komen met lelietelers en inwoners. Onderzoek naar mogelijkheden om spuitvrije zones op te nemen in bestemmings- en omgevingsplannen.
Stand Najaarsrapportage 2019	
Het is nog niet gelukt om tot afspraken te komen tussen inwoners en lelietelers. Medio 2019 heeft er een verkenning plaatsgevonden in opdracht van de provincie Drenthe, de Drentse gemeenten en het ministerie van LNV. De aanpak om te komen tot oplossingen rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is naar een Westerveld overstijgende aanpak getild (landelijk). In het laatste kwartaal van 2019 vindt er een plenaire terugkoppeling plaats om de opbrengst van de verkenning te delen.	
Uit de juridische verkenning blijkt dat het instellen van spuitvrije zones niet haalbaar is.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Betere omstandigheden van inheemse flora en fauna. <i>Alle gemeentelijke bermen worden ecologisch beheerd en er zijn minimaal twee kennisbijeenkomsten georganiseerd.</i>	Het opstellen van een regeling voor het Fonds Duurzame Landbouw. Ook komt er een platform duurzame landbouw. Het organiseren van kennisbijeenkomsten voor de doelgroep. Het uitbreiden van het ecologisch bermbeheer.
Stand Najaarsrapportage 2019	
We zijn momenteel nog aan het verkennen om tot een goede regeling voor duurzame landbouw te komen. Hierin wordt samen opgetrokken met de provincie Drenthe en het ministerie van LNV.	
Door de provincie Drenthe is een bermberaad in het leven geroepen waarin alle Drentse gemeenten en enkele terreinbeherende organisaties (o.a. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer) participeren. In dit bermberaad wordt onder andere de communicatie richting inwoners besproken.	
Alle bermen worden ecologisch beheerd. Afgelopen periode is circa 40 kilometer berm ingezaaid met een bloemenmengsel waardoor de biodiversiteit wordt verhoogd.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Inspelen op de wensen van inwoners en uitvaartverenigingen ten aanzien van het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen. <i>De tevredenheid van de uitvaartverenigingen neemt toe en het aantal klachten over het onderhoud van begraafplaatsen neemt af ten opzichte van 2018.</i>	Een kwaliteitsverbetering van het beheer en onderhoud begraafplaatsen op basis van de BrinQ-visie. De uitvaartverenigingen zullen betrokken worden bij de kwaliteitsschouw van de begraafplaatsen.
Stand Najaarsrapportage 2019	
De kwaliteitsverbetering van beheer en onderhoud begraafplaatsen is in gang gezet en maakt inmiddels onderdeel van het BrinQ-plan. De kwaliteitsschouw begraafplaatsen wordt conform uitgevoerd. De uitvaartverenigingen zijn hierbij betrokken.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Transitie naar hernieuwbare energiebronnen en klimaat robuuste openbare ruimte. <i>Voldoen aan onze bijdrage in het nationaal klimaat- en energieakkoord. Het areaal aan aangewezen gebieden voor waterberging is toegenomen.</i>	Het opstellen van een regionale energiestrategie (RES) voor het grondgebied van de gemeente Westerveld. Het opstellen van een duurzaamheidsbeleid. Bij de inrichting van openbare ruimte rekening houden met ruimte voor waterberging en maatregelen tegen hittestress c.q. verstening van de openbare buitenruimte.
Stand Najaarsrapportage 2019	
De intentieverklaring RES is ondertekend en de startnotities RES en duurzaamheidsbeleid zijn op 24 september jl. vastgesteld in de raad. Op basis van de gegeven kaders in deze startnotities wordt het nieuwe beleid opgesteld. Naar verwachting is dit medio 2020 gereed. Door middel van een stresstest is de kwetsbaarheid in relatie tot klimaatverandering in beeld gebracht. Bij de uitvoering van projecten in de openbare ruimte zijn alle kansen benut om de inrichting klimaat robuust te maken (o.a. het actieplan Havelte en het Brinkenplan Diever).	

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 7		Volksgezondheid en milieu				
		Meerjarenraming 2020-2023				
		2019	2020	2021	2022	2023
Lasten						
Voorjaarsrapportage 2019		5.950.953	5.526.732	5.534.067	5.845.445	5.593.254
Mutaties Najaarsrapportage		-	421.198	420.281	423.899	444.901
Najaarsrapportage 2019		5.950.953	5.947.930	5.954.348	6.269.344	6.038.155
Baten						
Voorjaarsrapportage 2019		5.318.915	5.156.428	5.140.756	5.495.781	5.189.250
Mutaties Najaarsrapportage		40.000	97.280	97.280	97.280	97.280
Najaarsrapportage 2019		5.358.915	5.253.708	5.238.036	5.593.061	5.286.530
SALDO programma 7		592.038	694.222	716.312	676.283	751.625

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	421.198	57.280	420.281	57.280	423.899	57.280	444.901	57.280
Autonome ontwikkelingen										
Begraafrechten	-	40.000	-	40.000	-	40.000	-	40.000	-	40.000
Saldo	-	40.000	421.198	97.280	420.281	97.280	423.899	97.280	444.901	97.280

Toelichting:

Begraafrechten

De afgelopen 4 jaar zijn de gerealiseerde inkomsten begraafrechten hoger uitgevallen dan is begroot. Ook voor 2019 verwachten wij een positief resultaat ten opzichte van de begroting. Wij achten het daardoor verantwoord de raming in de begroting structureel te verhogen.

**Programma 8
Portefeuillehouder**

**VHROSV
J.Y.A. de Haas**

VHROSV staat voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing.

Taakvelden

1. Ruimtelijke Ordening
2. Grondexploitatie
3. Wonen en bouwen

Tussenstand wat willen we bereiken?

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Het gebruik van aardgas terugdringen en voorkomen. <i>Het aantal aansluitingen zonder aardgas is eind 2019 hoger dan eind 2018.</i>	Alle nieuwbouwwoningen en bedrijfsgebouwen aardgasvrij laten bouwen. In Kalterbroeken en Zorgvlied tweede fase is er voor gekozen om een verzaamd elektranetwerk aan te leggen waardoor aardgasloos nieuwbouw mogelijk is geworden. Verduurzamen coöperatiewoningen door prestatieafspraken te maken over 'nul op de meter' bij renovatie van huurwoningen.

Stand Najaarsrapportage 2019

Alle nieuwbouw in 2019 is zonder aardgasaansluiting gerealiseerd. Dat is conform de geldende wet- en regelgeving. Door de toename van het aantal nieuwbouwwoningen is het aantal gasloze woningen einde 2019 hoger dan eind 2018.
De gemeente maakt jaarlijks prestatieafspraken met de woningcorporatie.

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Voorbereid zijn op de invoering van de omgevingswet. <i>In 2019 een plan van aanpak voorleggen aan de gemeenteraad.</i>	Op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde ambitie en invoeringsstrategie, een plan van aanpak voor de implementatie van de omgevingswet opstellen en voorleggen aan de gemeenteraad.
Stand Najaarsrapportage 2019	
Het projectplan (plan van aanpak) is door het college vastgesteld en is ter kennisname aan de raadsleden toegestuurd.	

Doel	Wat gaan we daarvoor doen
Voorbereid zijn op de invoering van de omgevingswet. <i>In 2019 samen met de inwoners een start maken met het opstellen van de omgevingsvisie.</i>	Op basis van het plan van aanpak voor de implementatie van de omgevingswet, met interactieve en creatieve werkvormen, inwoners betrekken bij het opstellen van de omgevingsvisie.
Stand Najaarsrapportage 2019	
Met de campagne 'Westerveld Natuurlijk' hebben we de samenleving opgezocht om input te verkrijgen voor de omgevingsvisie en de samenlevingsakkoorden. De campagne bestond uit het proactief opzoeken van onze inwoners en het organiseren van een jongerendag bij Stad & Esch met interactieve workshops en vijf avonden met interactieve ronde tafelgesprekken.	

Tussenstand wat gaat het kosten?

Programma 8		Meerjarenraming 2020-2023					VHROSV
	2019	2020	2021	2022	2023		
Lasten							
Voorjaarsrapportage 2019	4.001.035	3.748.464	3.325.111	2.872.036	2.607.948		
Mutaties Najaarsrapportage	228.048	162.090	164.862	303.868	305.126		
Najaarsrapportage 2019	4.229.083	3.910.554	3.489.973	3.175.904	2.913.074		
Baten							
Voorjaarsrapportage 2019	2.542.300	2.237.704	1.814.351	1.461.276	1.197.188		
Mutaties Najaarsrapportage	409.418	55.687	87.115	-3.254	-1.996		
Najaarsrapportage 2019	2.951.718	2.293.391	1.901.466	1.458.022	1.195.192		
SALDO programma 8	1.277.365	1.617.163	1.588.507	1.717.882	1.717.882		

Mutaties:

Omschrijving	2019		2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Voorgaande PC-documenten										
Mutaties begroting 2020-2023	-	-	137.925	24.203	121.739	8.017	303.868	-3.254	305.126	-1.996
Autonome ontwikkelingen										
Bestemmingsplannen	50.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Extra bouwleges	-	70.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Vledder Noord fase 1A	185.048	339.418	17.165	31.484	43.123	79.098	-	-	-	-
Overhevelingen										
Woonvisie	-7.000	-	7.000	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	228.048	409.418	162.090	55.687	164.862	87.115	303.868	-3.254	305.126	-1.996

Toelichting:

Bestemmingsplannen

Door de uitkering van planschades, het begeleiden van het traject inzake de gaswinning en overige onderzoekskosten zijn de verwachte kosten voor bestemmingsplannen hoger dan geraamd.

Extra bouwleges

Door enkele grote projecten zijn er meer leges ontvangen dan eerst begroot was, hierdoor kunnen we de verwachte opbrengst met € 70.000 verhogen.

Vledder Noord fase 1A

De budgetten van de GREX Vledder Noord fase 1A (woon-zorgcomplex) waren nog niet definitief verwerkt in de begroting 2020. Er is nu meer zekerheid over de verkoop nog in 2019. De gebudgetteerde baten worden verwerkt volgens de POC-methode¹⁴.

¹⁴ Bij de POC methode wordt op basis van het voorzichtigheidsprincipe de verkoopopbrengst naar rato van de gerealiseerde kosten genomen als baten in enig jaar.

Woonvisie

In het huidige college-akkoord is afgesproken dat de Woonvisie vastgesteld gaat worden. Voor het opstellen en begeleiden van de Woonvisie is budget beschikbaar gesteld. De procedure tot vaststelling heeft echter langer geduurd dan vooraf voorspeld. In maart 2019 heeft het college de Woonvisie vastgesteld. Na het stakeholdersoverleg kan de Woonvisie voorgelegd worden aan de gemeenteraad. Dit voorstel staat gepland voor behandeling raad november 2019. Naast de Woonvisie is geld beschikbaar gesteld voor de campagne "Lang zult u wonen". Deze campagne is Drenthe breed gestart maar nog niet alle gemeenten zijn actief aangesloten, waaronder Westerveld. Voor het activeren van de lokale campagne kan een pakket aangeschaft worden. Hiervoor is destijds budget gereserveerd.

Overige onderdelen programmaplan

Personeel en inhuur

De uitgaven voor de inhuur van externen over de maanden januari tot en met augustus zijn in het onderstaande overzicht weergegeven. Vooralsnog laten deze cijfers geen grote bijzonderheden zien.

	2015	2016	2017	2018 jan-aug	2019
Inhuur vacatureruimte	604.372	616.534	937.070	808.547	513.510
Inhuur vervanging ziekte	276.098	141.333	166.256	279.138	297.255
Advisering/interim	49.109	107.816	72.153	43.023	57.343
Piekwerk	450.734	716.400	659.919	512.348	158.604
Seizoen	178.221	236.761	273.293	346.467	91.579
Overig	42.803	38.217	9.220	14.042	22.685
Totaal inhuur excl. extern	1.601.337	1.857.061	2.117.911	2.003.565	1.140.976
Extern advies	535.773	537.640	255.491	313.983	167.837,36
Totaal inhuur incl. extern	2.137.110	2.394.701	2.373.402	2.317.548	1.308.814

De loonkosten over de maanden januari - augustus zijn gepresenteerd in de onderstaande tabel. Het percentage inhuur geeft de inhuur weer ten opzichte van de totale loonsom.. Hoe dit inhuurpercentage berekend moet worden is voorgeschreven.

Jaar	Loonsom Regulier	Kosten Inhuur	Loonsom Incl. inhuur	Percentage	Benchmark ¹⁵
2014	8.126.146	1.288.734	9.414.880	13,69%	10%
2015	8.125.472	1.601.337	9.726.809	16,46%	15%
2016	8.095.831	1.857.061	9.952.893	18,66%	16%
2017	8.503.886	2.117.911	10.621.797	19,94%	15%
2018	8.933.197	2.003.565	10.936.726	18,32%	19%
Jan-aug 2019	6.284.531	1.140.976	7.425.508	15,37%	n.n.b.

Cao-effecten

De *Cao Gemeenten 2019-2020* is op 12 september bekrachtigd door de VNG en de vakbonden. De nieuwe cao is daarmee definitief. De financiële effecten van deze cao blijken voor 2019 minder nadelig uit te vallen dan in eerste instantie gedacht. De opgenomen stelpost van € 300.000 is dit jaar dan ook niet volledig benodigd. Aan de raad wordt voorgesteld om het restant van de stelpost in te zetten voor de voorziene overschrijding van ziektevervangings dat hieronder wordt toegelicht.

Ziekte

Waar het gaat om vervanging van ziekte-, zwangerschaps- en ouderschapsverlof is in 2019 een budget beschikbaar van € 203.000. Dit is een budget van ongeveer 2% van de totale loonsom. Het daadwerkelijke ziektepercentage bedraagt over de maanden januari tot en met augustus ruim 6,1 % (exclusief zwangerschappen).

Gezien het relatief hoge percentage langdurig zieken waarvoor ingehuurd moet worden voorzien we aan het einde van dit jaar een overschrijding van het beschikbare vervangingsbudget. In de tweede bestuursrapportage van 2014 heeft de raad ruimte gegeven om, indien nodig, extra in te huren tot een bedrag van maximaal het percentage van het landelijk gemiddelde ziekteverzuimcijfer (in 2017 bedroeg deze 5,4%). Om hier uitvoering aan te kunnen geven wordt aan de raad voorgesteld om het restant van de stelpost cao-ontwikkelingen in te zetten voor de te verwachten overschrijding van ziektevervangings. Eventuele extra kosten kunnen naar verwachting gedekt worden vanuit de aanwezige vacatureruimte

¹⁵ Uitgaven externe inhuur gemeenten < 20.000 inwoners, Personeelsmonitor gemeenten 2018, A&O-fonds

Investeringsen

Bijlage 1: Overzicht investeringen

Dit betreft het volledige overzicht inclusief de voorlopige overhevelingen naar het volgende boekjaar en de nieuwe en/of gewijzigde investeringen (zie bijlage 2).

Omschrijving	Progr.	Over naar 2020	Investering:					Kapitaallasten:				
			2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Economisch Nut:												
Riolering vrijval (2017)	7		142.076					142.076				
Riolering vrijval (2018)	7		203.358					203.358				
Riolering vrijval (2019)	7	Ja	0	227.779				0	227.779			
Riolering vrijval (2020)	7			224.955					224.955			
Riolering vrijval (2021)	7				222.784					222.784		
Riolering vrijval (2022)	7					125.863					125.863	
Riolering vrijval (2023)	7						124.170					124.170
Riolering drukriolering bouwkundig (2019)	7	Ja	0	25.000				0	25.000			
Riolering drukriolering mech/elektr (2020)	7			33.000					33.000			
Riolering drukriolering mech/elektr (2021)	7				33.000					33.000		
Riolering drukriolering mech/elektr (2022)	7					432.000					432.000	
Riolering drukriolering mech/elektr (2023)	7						20.000					20.000
Riolering gemalen mech/elektr (2023)	7						18.000					18.000
Riolering bouwkundig (2019)	7	Ja	0	194.000				0	194.000			
Riolering bouwkundig (2020)	7			40.000					40.000			
Riolering bouwkundig (2022)	7					17.000					17.000	
Riolering bouwkundig (2023)	7						151.000					151.000
Riolering persleiding (2021)	7				27.000					27.000		
Riolering Milieumaatregelen (2018)	7	Ja	0	149.698				0	149.698			
Riolering Milieumaatregelen (2019)	7	Ja	0	150.000				0	150.000			
Riolering Milieumaatregelen (2020)	7			150.000					150.000			
Riolering Milieumaatregelen (2021)	7				150.000					150.000		
Riolering Milieumaatregelen (2022)	7					150.000					150.000	
Riolering Milieumaatregelen (2023)	7						150.000					150.000
Riolering Stedelijk watersysteem (2018)	7		10.517					10.517				
Riolering Stedelijk watersysteem (2019)	7	Ja	0	46.600				0	46.600			
Riolering Stedelijk watersysteem (2020)	7			46.600					46.600			
Riolering Stedelijk watersysteem (2021)	7				46.600					46.000		
Riolering Stedelijk watersysteem (2022)	7					46.600					46.600	
Riolering Stedelijk watersysteem (2023)	7						46.600					46.600
Begraafplaatsadministratie (2018)	7		8.770						5.132	5.107	5.082	5.057
Holtingerpoort aanpassingen informatiecentrum (2019)	3	Ja	0	40.000				0	2.200	2.190	2.180	
Renovatie sportveld (2018)	5	Ja	0	33.615				0	1.849	1.840	1.832	
Renovatie sportveld (2019)	5		33.615					1.849	1.840	1.832	1.824	
Renovatie sportvelden (2020)	5			33.615					1.849	1.832	1.824	
Bouw sportzaal Stad en Esch	5		343.562					343.562				
Aanpassing Brink 4b Dwingeloo	0		50.570						635	635	635	635
Aanpassingen gemeentehuis	0		523.000					20.048	19.961	19.874	19.787	
Vervanging Pc's en monitoren (2019)	0	Ja	0	199.940				0	41.388	41.108	40.828	
Inrichten infrastructuur SCC-ONS (2019)	0	Ja	0	544.022								
Vervanging opslagmedium voor servers (2017)	0		0					0	0	0	0	0
Vervanging Mobiele Devices (2018)	0		0					0	0	0	0	0
Vervanging laptops (2019)	0		0					0	0	0	0	0
Vervanging scanners (2018)	0		0					0	0	0	0	0
Software Planon en e-beluitvorming	0	Ja	0	41.691				0	11.480	11.425	11.369	
Vervanging telefooncentrale gemeentehuis (2016)	0	Ja	0	80.000				0	6.554	6.523	6.492	
Videosysteem Raadzaal (2019)	0		55.000					9.442	9.396	9.350	9.304	
Vervanging vrachtwagen MAN 18320 (2018)	0	Ja	0	274.050				0	35.627	35.455	35.284	
Vervanging Nido Stratos natstrooimachine (2018)	0	Ja	0	46.350				0	3.797	3.779	3.761	
Vervanging vrachtwagen MAN 18225 (2019)	0	Ja	0	275.000				0	35.750	35.578	35.406	
Vervanging VW Caddy (2019)	0		39.000					3.675	3.658	3.640	3.623	
Vervanging VW Caddy (2019)	0		39.000					3.675	3.658	3.640	3.623	
Vervanging VW Caddy (2019)	0		39.000					3.675	3.658	3.640	3.623	
Werktuigen	0		15.000					1.229	1.223	1.217	1.212	
Uitbreiding VW Transporter	0				48.000					5.136	5.102	
Hoogwerker (2017)	0		11.081					3.742	3.724	3.706	3.688	
VW Transporter enkele cabine met kraan (2018)	0		54.952					6.401	6.371	6.341	6.310	
Vrachtwagen MAN TGS 18-320 (2020)	0	Ja		0	275.000				0	23.079	22.931	
VW Transporter gesloten (2020)	0			61.000					6.405	6.374	6.344	
Hogedruksluit Rioned HD 50 de luxe (2020)	0			15.000					1.229	1.223	1.217	
Vervanging VW Caddy (2021)	0				42.000					3.440	3.424	
Vervanging VW Caddy (2021)	0				42.000						3.424	
Tractor Claas Arion	0					80.000					8.400	
Houtversnipperaer	0					56.000					4.588	
Hogedruksluit Rioned HD 50 de luxe (2022)	0					15.000					1.229	
Zoutstrooier Epoke LBO (2022)	0					35.000					2.867	
Zoutstrooier Sirius (2022)	0					40.000					3.277	
Zoutstrooier Sirius (2022)	0					40.000					3.277	
Zoutstrooier Igloo (2022)	0					33.000					2.703	
Totaal Economisch Nut:			1.568.501	2.931.915	886.384	1.070.463	509.770	699.513	1.347.135	686.143	1.012.842	776.215

Omschrijving	Progr.	Over naar 2020	Investering:					Kapitaallasten:				
			2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Maatschappelijk Nut												
Herinrichten Vledderweg en Dorpsstraat Vledder (2015)	2		10.778					26.196	26.078	25.961	25.843	
Vervanging + reconstructie wegen (2018)	2	Ja	0	447.585				0	27.994	27.869	27.745	
Vervanging + reconstructie wegen (2019)	2	Ja	0	200.000				0	9.000	8.960	8.920	
Vervanging + reconstructie wegen (2020)	2			1.027.000					46.215	46.009	45.804	
Vervanging + reconstructie wegen (2021)	2				299.000					13.455	13.395	
Vervanging + reconstructie wegen (2022)	2					830.000					37.350	
Vervanging + reconstructie wegen (2023)	2						200.000					
Reconstructie dorpskern Diever (2017)	2	Ja	0	1.160.154				0	78.750	78.400	78.050	
Kwaliteitsimpuls fietspaden (2017)	2	Ja	0	99.600				0	11.085	11.036	10.986	
Fietspad De Vennen - De Mussels	2	Ja	0	42.448				0	15.603	15.533	15.463	
Aanpassing Brink 4b Dwingeloo	2		50.570									
Vervanging M.A. Naamen van Eemneslaan (2018)	2		278.439					20.663	20.571	20.479	20.387	
Ruimtelijk actieplan Havelte (2019)	2	Ja	0	986.357				0	46.359	46.083	45.806	
Ruimtelijk actieplan Havelte (2020-2023)	2	Ja	0	500.000	350.000	350.000	400.000	0	23.500	39.810	56.022	
Reconstructie Heuvelenweg (2019)	2	Ja	0	270.000				0	12.150	12.096	12.042	
Herontwikkeling locatie Dingspilhuis (2019)	2	Ja	0	820.000				0	36.900	36.736	36.572	
Herinrichting omgeving Stad en Esch (2019)	2	Ja	0	480.000				0	21.600	21.504	21.408	
Uitvoering Licht- en Duisternisplan 2011-2020 (2019)	2	Ja	0	213.759				0	213.759			
Uitvoering Licht- en Duisternisplan 2011-2020 (2020)	2	Ja		179.500				179.500				
Armaturen IJselmijgebied (2020)	2			64.380						2.897	2.884	2.871
Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken (2019)	2		15.000					675	672	669	666	
Uitvoering beleid- en beheerplan Brinken (2020)	2			15.000						675	672	669
Evenemententerrein en Brink Dwingeloo (2018)	2		38.726					8.968	8.928	8.888	8.848	
Evenemententerrein Uffelte (2020)	2			80.000						3.600	3.584	3.568
Totaal Maatschappelijk Nut			393.513	6.585.783	649.000	1.180.000	600.000	0	449.761	392.577	420.628	472.415

Bijlage 2: Nieuwe en gewijzigde investeringen

Investeringen in:	progr.	T	2019	2020	2021	2022	2023
Uitbreiding VW Transporter	2		-	-	48.000	-	-
Vrachtwagen MAN TGS	2	X	-	-150.000	-	-	-
Vervanging vrachtwagen MAN 18225	2	X	-	-	275.000	-	-
totaal			-	-150.000	323.000	-	-

Vervanging vrachtwagen MAN 18225 (Toelichting X)

Voor 2020 staat een krediet geraamd voor de vervanging van een vrachtwagen. Geschat was dat een 'kleine' vrachtwagen € 150.000 zou kosten, maar bij de aanbesteding van de 'grote' en 'kleine' vrachtwagens is gebleken dat een 'kleine' vrachtwagen € 250.000 kost en een 'grote' € 275.000. Deze hogere prijzen komt door een stijging van de prijs van materialen en personeel door krapte in de arbeidsmarkt. Gezien het geringe verschil en de grotere mogelijkheden, zouden wij willen opteren voor een derde 'grote' vrachtwagen en hierbij dus verzoeken om het krediet te verhogen naar € 275.000.

Uitbreiding VW Transporter

Eén van de auto's was nog niet opgenomen in het vervangingsplan. Door uitbreiding van personeel bij de buitendienst is deze transporter nodig. Deze vervanging staat gepland voor 2021. De kapitaallasten zullen ten laste van de begroting komen vanaf 2022.

Bijlage 3: Overzicht Grondexploitaties

Omschrijving	Progr.	Over naar 2020	Investering:					Kapitaallasten:				
			2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Grondexploitatie												
Complex Oeveraseweg - Meenteweg	8		490.686	-575.680	27.280			557	15.188	3.444		
Complex Zorgvlied Noord-Oost II 2e fase	8		-47.089	-42.414	-21.325	-70.843		98	4.273	1.106	-1.605	
Complex Kalterbroeken Diever	8		-597.403	-865.078	-451.278	-122.911	86.946	18.717	5.619	-12.795	-23.045	-26.388
Complex Vledder Noord fase 1a	8											
Totaal Grondexploitatie			-153.806	-1.483.172	-445.323	-193.754	86.946	19.372	25.080	-8.245	-24.650	-26.388

We gaan uit van een verkoop van de grond van het complex Vledder Noord fase 1a in 2019. Daarom zijn de baten verwerkt in de exploitatie conform de POC-methode en zijn de lasten direct in het jaar verantwoord waarin ze zich voordoen. Per saldo is de grondexploitatie 0 en zijn de resultaten verwerkt over de jaren 2019 t/m 2021.

Bijlage 4: Overzicht overhevelingen en kapitaallastenschuif

Recapitulatie investeringen		Investerings:					Kapitaallasten:				
		2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Staan de begroting 2020-2023											
Economisch Nut:		3.949.306	754.170	563.384	1.070.463	509.770	1.492.590	706.905	711.894	1.010.330	773.693
Maatschappelijk nut		5.062.846	1.865.880	649.000	1.180.000	600.000	213.759	532.879	427.692	454.986	506.045
Totaal Begroting 2020 -2023		A	9.012.152	2.620.050	1.212.384	2.250.463	1.706.349	1.239.784	1.139.586	1.465.316	1.279.738
Correctie t.l.v. voorzieningen		B	1.362.787	674.055	479.384	771.463	1.362.787	674.055	478.784	771.463	509.770
Totaal Begroting 2020 -2023		C=A-B	7.649.365	1.945.995	733.000	1.479.000	343.562	565.729	660.802	693.853	769.968
Najaarsrapportage 2019 inclusief nieuwe investeringen en (voorlopige overhevelingen)											
Economisch Nut:		1.568.501	2.931.915	886.384	1.070.463	509.770	699.513	1.347.135	686.143	1.012.842	776.215
Maatschappelijk nut		393.513	6.585.783	649.000	1.180.000	600.000	0	449.761	392.577	420.628	472.415
Totaal Najaarsrapportage		D	1.962.014	9.517.698	1.535.384	2.250.463	699.513	1.796.896	1.078.719	1.433.469	1.248.630
Correctie t.l.v. voorzieningen		E	355.951	1.680.891	479.384	771.463	355.951	1.680.891	478.784	771.463	509.770
Totaal Begroting 2020 -2023		F=D-E	1.606.063	7.836.807	1.056.000	1.479.000	343.562	116.005	599.935	662.006	738.860
Kapitaallasten schuif		G=F-C	-6.043.302	5.890.812	323.000	0	0	-449.724	-60.867	-31.847	-31.108
Kapitaallastenschuif per programma											
			2019	2020	2021	2022	2023				
Programma 0		Bestuurscentrum, ICT en Tractie	0	-148.798	-25.770	2.494	2.504				
Programma 2		Wegen	0	-296.877	-35.115	-34.358	-33.630				
Programma 3		Economie	0	-2.200	0	0	0				
Programma 5		Sport	0	-1.849	0	0	0				
Totaal Kapitaallastenschuif		G	0	-449.724	-60.886	-31.865	-31.126				

Op regel G staat de som (circa € 6.000.000 aan kredieten waarvan circa € 3.700.000 in 2019 zal worden besteed) van de investeringsbudgetten met een verschuiving tussen de jaren en tevens wordt de mutatie in de kapitaallasten gepresenteerd. Per programma wordt daarna inzicht gegeven in de kapitaallastenschuif. Deze kapitaallastenschuif is verwerkt in de Najaarsrapportage bij de programma's.

In een aparte Wijzigingenbrief zullen wij aan het einde van dit jaar de definitieve overhevelingen van kredieten van de investeringen vaststellen en aan de raad voorleggen. Voor de kapitaallastenschuif is dat niet van invloed, omdat de berekening van de kapitaallasten doordat de investeringen in zijn geheel een jaar later gereedkomen en daarmee ook de afschrijving in zijn geheel een jaar later zal starten.

Bijlage5: Overzicht van investeringen welke dekking vinden in de voorzieningen en/of reserves

Investerings ten laste van voorzieningen of bestemmingsreserve		Investerings:					Kapitaallasten:				
		2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Staan de begroting 2020-2023											
Rioleringen		1.149.028	494.555	479.384	771.463	509.770	1.149.028	494.555	478.784	771.463	509.770
Licht en duisternis plan		213.759	179.500	0	0	0	213.759	179.500	0	0	0
Totaal Begroting 2020 -2023		B	1.362.787	674.055	479.384	771.463	1.362.787	674.055	478.784	771.463	509.770
Najaarsrapportage 2019 inclusief nieuwe investeringen en (voorlopige overhevelingen)											
Rioleringen		355.951	1.287.632	479.384	771.463	509.770	355.951	1.287.632	478.784	771.463	509.770
Licht en duisternis plan		0	393.259	0	0	0	0	393.259	0	0	0
Totaal Begroting 2020 -2023		E	355.951	1.680.891	479.384	771.463	355.951	1.680.891	478.784	771.463	509.770
Mutatie voorzieningen/ reserves		H=E-B	-1.006.836	1.006.836	0	0	-1.006.836	1.006.836	0	0	0

Ook hier is sprake van een verschuiving van € 1.006.000 van 2019 naar 2020. Dat betekent zowel een lagere kapitaallast als een even grote lagere onttrekking aan de voorziening en/of reserve. Het is budgettair neutraal en is daarom niet verwerkt in de Najaarsrapportage. De definitieve uitkomsten zullen verwerkt worden bij de opstelling van de jaarrekening 2019.

VASTSTELLINGSBLAD

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westerveld op 26 november 2019.

de voorzitter,

de griffier,

H. Jager

R.J. van der Veen